

DECIZIE

de inadmisibilitate a sesizării nr.165g/2019 privind excepția de neconstituționalitate
a textului „indicat la alin.(1)” conținut în articolul
326 alin.(1¹) din Codul penal
(traficul de influență)

nr. 117 din 14.11.2019

Monitorul Oficial nr.7-13/4 din 17.01.2020

* * *

Curtea Constituțională, judecând în componența:
dlui Vladimir ȚURCAN, *președinte*,
dlui Eduard ABABEI,
dnei Domnica MANOLE,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *grefier*,
Având în vedere sesizarea depusă pe 16 septembrie 2019,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 14 noiembrie 2019 în camera de consiliu,
Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „indicat la alin.(1)” conținut în articolul 326 alin.(1¹) din [Codul penal](#), ridicată de către dl Vadim Ciobanu, parte în dosarul nr.1ra-1270/19, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională, pe 16 septembrie 2019, de către Curtea Supremă de Justiție, în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din [Constituție](#).

A. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI PRINCIPAL

3. Potrivit unei ordonanțe din 14 decembrie 2017, dl Vadim Ciobanu a fost pus sub învinuire, fiind acuzat de comiterea infracțiunii prevăzute la articolul 326 alin.(1¹) din [Codul penal](#).

4. Prima instanță și instanța de apel au reținut aceeași calificare efectuată de procuror.

5. Pe 3 septembrie 2019, dl Vadim Ciobanu în cadrul examinării admisibilității recursului în fața Curții Supreme de Justiție a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „indicat la alin.(1)” conținut în articolul 326 alin.(1¹) din [Codul penal](#). Acest articol reglementează caracterul penal al faptei de trafic de influență.

6. Prin încheierea din 11 septembrie 2019, Curtea Supremă de Justiție a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

7. Prevederile relevante ale [Constituției](#) sunt următoarele:

Articolul 22

Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

8. Prevederile relevante ale Codului penal al Republicii Moldova, adoptat prin [Legea nr.985 din 18 aprilie 2002](#), sunt următoarele:

Articolul 326

Traficul de influență

„(1) **Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite,**

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(1¹) Promisiunea, oferirea sau darea unei persoane, personal sau prin mijlocitor, de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje enumerate la alin.(1), pentru aceasta sau pentru o altă persoană, când respectiva persoană are sau susține că are o influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, **în scopul indicat la alin.(1),**

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

[...]”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul a susținut că dispozițiile articolului 326 alin.(1¹) din [Codul penal](#) denotă lipsa clarității, accesibilității și previzibilității, din care cauză aceste dispoziții pot fi aplicate în mod arbitrar și nu asigură o protecție eficientă împotriva eventualelor abuzuri din partea organelor represive ale statului. Autorul sesizării a menționat că legislatorul nu definește în mod expres scopul infracțiunii prevăzute la articolul 326 alin.(1¹), iar lipsa menționării exprese a scopului acestei infracțiuni permite o interpretare extensivă din partea procurorului și a instanțelor de judecată. Instanța de fond și instanța de apel au reținut aceeași calificare înaintată de procuror, menționând că scopul acestei infracțiuni reprezintă una din modalitățile de comitere a infracțiunii prevăzute la articolul 326 alin.(1) din [Codul penal](#), și anume primirea de bani și privilegii.

10. Totodată, autorul sesizării solicită Curții să declare neconstituțional textul „indicat la alin.(1)” în măsura în care scopul infracțiunii prevăzute la articolul 326 alin.(1¹) [Cod penal](#) este altul decât determinarea unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine sau funcționar internațional să îndeplinească, să nu îndeplinească, să întârzie îndeplinirea sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni vor fi sau nu săvârșite.

11. În opinia autorului excepției, prevederile contestate contravin articolului 1 alin.(3), care

garantează că Republica Moldova este un stat de drept și democratic, articolului 22, care garantează principiul legalității incriminării și al legalității pedepsei, și articolului 23 din [Constituție](#), care instituie exigențele calității legii.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) din [Constituție](#), controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a [Codului penal](#), ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Vadim Ciobanu, parte în dosarul nr.1ra-1270/19, pendinte la Curtea Supremă de Justiție. Sesizarea este formulată de un subiect căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din [Constituție](#).

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „indicat la alin.(1)” conținut în articolul 326 alin.(1¹) din [Codul penal](#). Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile contestate nu respectă exigențele previzibilității și clarității și permit o interpretare extensivă din partea procurorului și a instanțelor de judecată.

16. În jurisprudența sa, în care a pus în discuție problema clarității și a previzibilității legii, Curtea a subliniat că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile. Această cerință este îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, chiar din textul normei juridice relevante, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa aplicabilă, în cazul unor încălcări ale normei (a se vedea [DCC nr.104 din 7 octombrie 2019](#), §18; [HCC nr.24 din 17 octombrie 2019](#), §112-113).

17. Cu titlu preliminar, Curtea menționează că legea penală nu poate să exceleze în texte explicative. Având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea Europeană a reținut că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Deși certitudinea este dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă. Rolul decizional conferit instanțelor de judecată urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor (*Rohlena v. Cehia* [MC], 27 ianuarie 2015, §50, *Berardi și Mularoni v. San Marino*, 10 ianuarie 2019, §42).

18. Curtea observă că autorul invocă o pretinsă aplicare incorectă a normei contestate de către instanțele de judecată. Curtea menționează că interpretarea normelor de drept penal de către instanțele de judecată trebuie să fie conformă cu esența infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibilă.

19. Cu referire la afirmațiile autorului sesizării potrivit cărora dispozițiile articolului 326 alin.(1) din [Codul penal](#) nu conțin cuvântul „scop”, Curtea observă că alineatul (1) descrie, de fapt, scopul infracțiunii prin textul „pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale”. Astfel, făptuitorul acționează în realizarea unui scop special, și anume determinarea funcționarului să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale. În lipsa unui asemenea scop, faptele comise nu ar constitui o infracțiune. Existența scopului special condiționează manifestarea de către făptuitor doar a intenției directe de a comite infracțiunea de trafic de influență sau de cumpărare de influență.

20. În norma invocată, scopul este clar formulat. Recurgerea la tehnica legiferării prin trimiterea la alte norme din [Codul penal](#) (articolul 326 alin.(1)) este folosită pentru a evita supraaglomerarea textuală. Ținând cont de coerența și consecvența incriminării bilaterale de la alin.(1) și alin.(1¹) din articolul 326 din [Codul penal](#), legislatorul a folosit o construcție sintactică care să evite formulările repetitive în exprimarea scopului cumpărării de influență.

21. Curtea menționează că încadrarea juridică a faptelor ține de organele de drept care aplică legea, iar o eventuală aplicare defectuoasă a dispozițiilor legale nu poate servi drept motiv de neconstituționalitate. Problema de aplicare a legii excede competenței Curții, această atribuție revenindu-le în exclusivitate instanțelor judecătorești, investite prin lege cu controlul judecătoresc (articolul 114 din

[Constituție](#)). De asemenea, Curtea menționează că, potrivit articolului 115 alin.(1) din [Constituție](#), justiția se desfășoară prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii, iar în conformitate cu articolul 1 alin.(2) din [Legea nr.789 din 26 martie 1996](#), Curtea Supremă de Justiție este instanța judecătorească supremă care asigură aplicarea corectă și uniformă a legislației de către toate instanțele judecătorești. În acest sens, Curtea Europeană a recunoscut, în cauza *Baydar v. Olanda*, 24 aprilie 2018, §47, faptul că asigurarea aplicării uniforme și a interpretării corecte a legilor de către instanțele supreme ale unui stat reprezintă un scop legitim compatibil cu Convenția (a se vedea [DCC nr.106 din 7 octombrie 2019](#), §26).

22. Curtea reține că textul contestat de la articolul 326 alin.(1¹) din [Codul penal](#) este redactat cu o precizie suficientă, fiind conform cu dispozițiile articolelor 22 și 23 din [Constituție](#), din perspectiva prezentată de autorul sesizării. Prin urmare, Curtea constată că sesizarea este nefondată.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin.(1) din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#) și a articolelor 61 alin.(3) și 64 din [Codul jurisdicției constituționale](#), Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a textului „indicat la alin.(1)” conținut în articolul 326 alin.(1¹) din [Codul penal](#), ridicată de către dl Vadim Ciobanu, parte în dosarul nr.1ra-1270/19, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTE

Vladimir ȚURCAN

Nr.117. Chișinău, 14 noiembrie 2019.